

Dosarul nr. 2ra-1283/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. M. Alexei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, O. Cojocar)

DECIZIE

4 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Vasile Grozavu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, casată hotărârea din 29 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 4 octombrie 2019, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 22 iulie 2019, Vasile Grozavu, care se prezintă, precum că este jurnalist, a făcut public mai multe scrisori deschise în internet, prin care dânsul a fost învinuit în comiterea mai multor infracțiuni și contravenții, fiind numit „bandit”, „criminal”, „penal”, a răspândit cu bună știință informații mincinoase și defăimătoare despre el.

Drept urmare, dânsul a depus o plângere la Inspectoratul de Poliție Buiucani prin care a solicitat tragerea la răspundere a lui Vasile Grozavu pentru contravenția comisă prevăzută de art. 70 din Codul contravențional.

La 5 august 2019, agentul constatator din cadrul IP Buiucani a întocmit în privința lui Vasile Grozavu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04893700 și l-a sancționat cu o amendă în mărime de 2 400 de lei.

A remarcat că, în rezultatul acțiunilor ilegale comise de pârât, a fost supus la tratamente degradante, umilit, înjosit public, învinuit în comiterea mai multor infracțiuni, a suferit psihic, manifestate prin sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, sentimente de incapacitate de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de Lege, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească.

Astfel, prejudiciul moral cauzat îl estimează în mărime de 5 000 de lei.

A comunicat că la 12 august 2019, a expediat în adresa lui Vasile Grozavu o somație, prin care a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat, la care, însă, nu a primit niciun răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 15, 20, 21, 26, 28, 34 din Constituția RM, art. 2, 4, 5, CPC, art. 1, 2, 9, 10, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 24, 35, 41, 43, 316, 317, 1998, 1999, 2022, 2023, 2036, 2037 Cod civil, art. 3, 8, 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului lui la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, încălcare comisă de Vasile Grozavu la 22 iulie 2019, încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui a prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, casată hotărârea din 29 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la repararea prejudiciului moral.

A fost încasat de la Vasile Grozavu în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu prejudiciul moral în mărime de 2 000 de lei.

În rest, a fost respinsă pretenția privind repararea prejudiciului moral.

A fost încetată procedura în apel intentată la cererea de apel depusă de Gheorghe Străisteanu în partea cerințelor privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante.

La 29 iulie 2020, Vasile Grozavu a declarat recurs împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de menținere a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală, fiind aplicate greșit normele de drept material și procedural.

Premisele reținute de către instanța de apel pentru incidența art. 123 alin. (3) CPC au fost eronate, deoarece hotărârea din 20 decembrie 2019 a

Judecătoria Chisinău sediul Ciocana, prin care a fost respinsă contestația lui împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 04893700 din 5 august 2019, a fost casată integral de către Curtea de Apel Chisinău prin decizia din 29 mai 2020.

Prin urmare, instanța de apel a aplicat în mod eronat dispozițiile art. 123 alin. (3) CPC, deoarece hotărârea nu este irevocabilă, deci norma menționată nu poate fi aplicată, Gheorghe Străisteanu urmând să facă dovada susținerilor sale referitor la existența condițiilor de angajare a răspunderii civile.

De asemenea, decizia recurată a fost pronunțată prin neaplicarea prevederilor art. 4-6 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, art. 52-53 din Constituția RM și art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dar și prin aplicarea greșită a dispozițiilor art. 2037 din Cod civil, or dânsul deține probe foto care demonstrează că Gheorghe Străisteanu se face vinovat de comiterea unui delict penal, comis premeditat, fapt pentru care trebuie să răspundă penal, deci nici vorbă nu poate fi de prezumția nevinovăției.

La 10 august 2020, în adresa lui Gheorghe Străisteanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Vasile Grozavu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 96), fiind recepționată de către Gheorghe Străisteanu la 12 august 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 98).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Gheorghe Străisteanu să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 16 iulie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 72), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 iulie 2020 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Gheorghe Străisteanu înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Vasile Grozavu, a solicitat constatarea încălcării dreptului lui la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, încălcare comisă de Vasile Grozavu la 22 iulie 2019, încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui a prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns al concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o.

Judecând apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea din 29 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a emis o nouă hotărâre, prin care a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la repararea prejudiciului moral, a încasat de la Vasile Grozavu în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu prejudiciul moral în mărime de 2 000 de lei, în rest, a respins pretenția privind repararea prejudiciului moral și a încetat procedura în apel intentată la cererea de apel depusă de Gheorghe Străisteanu în partea cerințelor privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunilor în cauză, instanța de recurs reține că, contrar acestor

prevederi legale, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Așadar, la caz, se va nota că instanța de apel într-un mod incert, cu referire la prevederile art. 123 alin. (3) CPC, a reținut că prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a fost respinsă contestația lui Vasile Grozavu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 04893700 din 5 august 2019, întocmit de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Buiucani mun. Chișinău, în baza art. 12, 70 alin. (1) Cod contravențional și a deciziei de sancționare, ca fiind neîntemeiate.

Or, ajungând la o astfel de concluzie, instanța de apel a trecut cu vederea că la data de 19 mai 2020, adică până la pronunțarea deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău pe cazul dat, a fost judecat recursul declarat de Vasile Grozavu împotriva hotărârii din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, în cauza contravențională în privința lui Vasile Grozavu cu privire la comiterea contravenției prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel că, prin decizia din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Vasile Grozavu, casată integral hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, în cauza contravențională în privința lui Vasile Grozavu cu privire la comiterea contravenției prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) Cod contravențional, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, de către un alt complet de judecată (f. d. 90-93).

Drept consecință, se distinge că instanța de apel a pus la baza soluției sale actul agentului constatator contestat în instanța de judecată, fără a verifica existența hotărârii judecătorești irevocabile în cauza contravențională în privința lui Vasile Grozavu cu privire la comiterea contravenției prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) Cod contravențional.

Verificarea acestor împrejurări devine inevitabilă în situația în care acțiunea cu privire la repararea prejudiciului moral de la Vasile Grozavu, a fost depusă de Gheorghe Străisteanu ca urmare a întocmirii de către agentul constatator din cadrul IP Buiucani la data de 5 august 2019 a procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04893700 în privința lui Vasile Grozavu pe semnele componentei prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) Cod contravențional și decizia de sancționare a ultimului cu o amendă în mărime de 2 400 de lei.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Vasile Grozavu.

Se casează decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului moral, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic